

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความรู้และ
บทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ภาคเหนือ ผู้วิจัยได้
ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
การเลือกตัวอย่างประชากร การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการเผยแพร่
ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน หนังสือ วารสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเผยแพร่
ประชาธิปไตย และหนังสือคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยใน
โรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนการสัมภาษณ์บุคคล
ได้แก่ ชุคปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่กองการเลือกตั้งกรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย และเจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย ที่รับผิดชอบ
การเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน เพื่อผู้วิจัยจะได้ทราบถึงความสำคัญของปัญหา คำนึงสาม
ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้และบทบาทเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาธิปไตย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาธิปไตย
ระดับหมู่บ้าน ภาคเหนือ โดยกำหนดเวลาที่ใช้ในการทดสอบ 1 ชั่วโมง ส่วนสถานที่ที่ใช้สอบ

กำหนดความเหมาะสมของสภาพโรงเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องประชุม หรือห้องพักครู เป็นต้น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

1.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในรูปแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

1.2 ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้านของครูประถมศึกษา ภาคเหนือ ในรูปแบบทดสอบปรนัย 4 คำเลือก (Multiple Choice) จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน ดังนี้

- 1) เนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
- 2) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้าน

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์การนำความรู้ที่ได้จากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้านไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคเหนือ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) ในรูปแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 19 ข้อ และแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ในรูปคำถามปลายเปิด (Open End) จำนวน 1 ข้อ ประกอบด้วยความรู้ 2 ด้าน ดังนี้

- 1) ความรู้ด้านเนื้อหาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
- 2) ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้าน

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคเหนือ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างในรูปมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 41 ข้อ โดยกำหนดความสำคัญของบทบาทออกเป็น 4 ระดับ ในรูปแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 6 ข้อ และแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง ในรูปคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ ประกอบด้วยบทบาท 3 ด้าน ดังนี้

- 1) บทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2) บทบาทในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
- 3) บทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ภาคเหนือ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบชนิดมีโครงสร้าง ในรูปมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 24 ข้อ โดยกำหนดความสำคัญของบทบาทออกเป็น 4 ระดับ ในรูปแบบตรวจรายการ จำนวน 6 ข้อ และแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง ในรูปคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ ประกอบด้วยบทบาท 3 ด้าน ดังนี้ 1) บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านและกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน 2) บทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย 3) บทบาทในการส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย

สำหรับเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ครูประถมศึกษา โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ฉบับที่ 2-4 นั้น เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประมาณ 2 ชั่วโมง สถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ใช้สถานที่ที่สะดวกกับการทำแบบทดสอบ ส่วนการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านและผู้ร่วมชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านของเครื่องมือฉบับที่ 4 นั้น ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ครั้งละ 1 ชั่วโมง สถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์กำหนดตามความสะดวกของผู้ถูกสัมภาษณ์ เช่น ที่บ้าน ที่วัด หรือ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ฯลฯ

ข. ขั้นตอนการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ประชาธิปไตย บทบาทของครูในการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน บทบาทของครูในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน หนังสือคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา และการสัมภาษณ์ชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่กองการเลือกตั้งกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยที่รับผิดชอบการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน

2. รวบรวมข้อมูลนำมาสร้างแบบทดสอบสำหรับครูประถมศึกษา 1 ฉบับ แบบสัมภาษณ์สำหรับครูประถมศึกษา 2 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์สำหรับครูประถมศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน 1 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 4 ฉบับ

3. นำเครื่องมือทั้ง 4 ฉบับ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ฉบับละ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและสำนวนภาษา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำเครื่องมือฉบับที่ 1-4 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูประถมศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ร่วมชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรกลุ่มละ 20 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ฉบับที่ 1 และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาและข้อความของเครื่องมือ ฉบับที่ 2-4

6. หาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

6.1 หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ

1) หาค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ โดยนำแบบทดสอบที่ทดลองใช้แล้ว มาวิเคราะห์เป็นรายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Power of Discrimination) และระดับความยากง่าย (Degree of Difficulty) ดังได้แสดงไว้ในภาคผนวก ฉ. โดยวิธีสูตร

$$D = \frac{R_u - R_L}{f}$$

$$P = \frac{R_u - R_L}{2f}$$

เมื่อ D หมายถึง อำนาจจำแนกของข้อสอบ

P หมายถึง ค่าความยากง่ายของข้อสอบ

R_u หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบข้อนั้นถูก

R_L หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบข้อนั้นถูก

f หมายถึง จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม (ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน)

(ประกอบ กระณสูตร, 2526)

2) จากการทดลองใช้แบบทดสอบ ปรากฏว่าข้อสอบที่มีอำนาจ
จำแนก 0.2 ขึ้นไป และระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2-0.8 มีจำนวน 35 ข้อ ส่วนข้อสอบ
ที่มีค่าอำนาจจำแนกและระดับความยากง่ายไม่อยู่ในเกณฑ์ จำนวน 5 ข้อ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุง
แก้ไข ในด้านตัวเลือกและคำถามที่ใช้ โดยยังคงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์เดิมและได้รับความ
เห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3) นำคะแนนของผู้ตอบแบบทดสอบทั้ง 20 คน ที่ตอบ
แบบทดสอบ 40 ข้อมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR21 ดังนี้

$$r_{kk} = \frac{n}{n-1} \frac{1}{n} \frac{\bar{X} (n-\bar{X})}{S_k^2}$$

เมื่อ r_{kk} หมายถึง ค่าความเชื่อมั่น
 n หมายถึง จำนวนข้อ
 $\bar{X}$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย
 S_k^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531)

จากการทดลองใช้แบบทดสอบ ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบ 0.97

6.2 ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณา
ข้อคำถามเป็นตัวตรวจสอบ สรุประเด็นและปรับปรุงแก้ไขให้ครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย

7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปใช้กับตัวอย่างประชากร

3. การเลือกตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วย ครูประถมศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ร่วมชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ ทหาร หรือตำรวจ หรืออาสาสมัคร หรือผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ผสส.) หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรือผู้นำตามธรรมชาติที่นายอำเภอแต่งตั้ง ในภาคเหนือ จำนวน 16 จังหวัด ซึ่งมีชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน จำนวน 12,759 ชุด โดยมีวิธีการเลือกตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มดังนี้

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน การนำความรู้ที่ได้จากการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา การศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และบทบาทในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ภาคเหนือ เป็นครูประถมศึกษาที่ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ซึ่งมีครูประถมศึกษาที่เป็นประชากรทั้งสิ้น 12,759 คน เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบ 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ 3 ฉบับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากต่างสถานที่กันนั้น จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากเกินไปทำให้ข้อมูลที่ได้มาไม่เป็นข้อมูลที่เกิดในสภาพการณ์และเวลาที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะแบบทดสอบจำเป็นต้องให้มีสภาพการณ์ที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด ดังนั้น เมื่อการวิจัยมีข้อจำกัดบางประการข้างต้น จึงใช้วิธีกำหนดตัวอย่างประชากรตามเงื่อนไข (อุทุมพร จามรมาน, 2530) ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรใช้ตัวอย่างประชากรครูประถมศึกษา จำนวน 50 คน ซึ่งมีวิธีการเลือกตัวอย่างประชากรเขตการศึกษา จังหวัด อำเภอ โรงเรียนและครูประถมศึกษา โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1.1 การเลือกจังหวัด เลือกให้ครอบคลุมเขตการศึกษา ภาคเหนือ ประกอบด้วย 2 เขตการศึกษา คือ เขตการศึกษา 7 และ 8 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เขตการศึกษา 7 เลือกจังหวัดนครสวรรค์ และเขตการศึกษา 8 เลือกจังหวัด

ล่าปาง ทั้งนี้เพราะประชาชนในจังหวัดดังกล่าวต่างก็ให้ความสนใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และผู้วิจัยมีความสะดวกในการเก็บข้อมูลดังกล่าวด้วย (ดังตารางที่ 1)

1.2 การเลือกอำเภอ ใช้วิธีสุ่มการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากอำเภอจากทั้ง 2 จังหวัด เพื่อเลือกตัวอย่างประชากรอำเภอ จังหวัดละ 1 อำเภอ รวมเป็น 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ประชากรและตัวอย่างประชากร จำแนกตามเขตการศึกษา จังหวัดและอำเภอ

ประชากร เขตการศึกษา	ประชากรจังหวัด	ตัวอย่างประชากร จังหวัด	ตัวอย่างประชากร อำเภอ
7	อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ ตาก สุโขทัย กำแพงเพชร พิษณุโลก พิจิตร นครสวรรค์	นครสวรรค์	ลาดยาว
8	เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน	ลำปาง	เกาะคา
รวม 2	16	2	2

1.3 การเลือกโรงเรียน ใช้วิธีสุ่มแบบง่ายโดยการจับฉลากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลาดยาว สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกาะคา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ที่มีครูประถมศึกษาที่ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ยังดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนเดิม โดยผู้วิจัยได้ออกไปสำรวจรายชื่อโรงเรียนที่ครูประถมศึกษาเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ยังดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนเดิม จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งปรากฏว่ามี

โรงเรียนที่มีครูประถมศึกษาเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ดังนี้ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลาดยาว จำนวน 59 โรงเรียน และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกาะคา จำนวน 41 โรงเรียน แล้วทำการจับฉลากรายชื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทั้ง 2 เพื่อเลือกโรงเรียนอำเภอละ 25 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 50 โรงเรียน ดังรายชื่อใน ภาคผนวก จ.

1.4 การเลือกครูประถมศึกษา โดยเลือกครูประถมศึกษาที่เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านจากโรงเรียนที่เลือกไว้แล้วในข้อ 1.3 โรงเรียนละ 1 คน สำหรับโรงเรียนที่มีครูทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านมากกว่า 1 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยการจับฉลาก เพื่อให้ได้ครูประถมศึกษาโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน (ดังตารางที่ 2)

2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านมี 3 กลุ่ม คือ ครูประถมศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ร่วมชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ ทหาร หรือตำรวจ หรืออาสาสมัคร หรือผู้สื่อข่าว สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ผสส.) หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรือผู้นำตามธรรมชาติที่นายอำเภอแต่งตั้ง มีวิธีการเลือกตัวอย่างประชากร ดังนี้

2.1 การเลือกครูประถมศึกษา เป็นครูประศึกษากลุ่มเดียวกับครูประถมศึกษาที่เลือกไว้ในข้อ 1.4 จำนวน 50 คน

2.2 การเลือกผู้ใหญ่บ้าน โดยเลือกผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตบริการของโรงเรียนที่ครูประถมศึกษาในข้อ 1.4 ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน (ดังตารางที่ 2)

2.3 การเลือกผู้ร่วมชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน เป็นทหาร หรือตำรวจ หรืออาสาสมัคร หรือผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ผสส.) หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรือผู้นำตามธรรมชาติที่นายอำเภอแต่งตั้ง ที่ร่วมเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านกับครูประถมศึกษา ในข้อ 1.4 หมู่บ้านละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ตัวอย่างประชากร จังหวัด อำเภอ โรงเรียน ครูประถมศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ร่วมชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้าน

จังหวัด	อำเภอ	จำนวน	จำนวน	จำนวนผู้ใหญ่บ้าน	จำนวนผู้ร่วม
		โรงเรียน	ครูประถมศึกษา		ชุดปฏิบัติการ
นครสวรรค์	ลาดยาว	25	25	25	25
ลำปาง	เกาะคา	25	25	25	25
	รวม	50	50	50	50

ตารางที่ 3 จำนวนตัวอย่างประชากรตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่าง ประชากร	จำนวนตัวอย่างประชากร			
	เครื่องมือฉบับที่ 1 (แบบทดสอบ)	เครื่องมือฉบับที่ 2 (แบบสัมภาษณ์)	เครื่องมือฉบับที่ 3 (แบบสัมภาษณ์)	เครื่องมือฉบับที่ 4 (แบบสัมภาษณ์)
ครูประถมศึกษา	50	50	50	50
ผู้ใหญ่บ้าน	-	-	-	50
ผู้ร่วมชุดปฏิบัติการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ระดับหมู่บ้าน	-	-	-	50
รวม	50	50	50	150

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยมีดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย
2. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยระดับหมู่บ้าน ภาคเหนือ
  - 1.1 ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ นำมารวบรวมแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
  - 1.2 ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นคะแนนจากการทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยระดับหมู่บ้าน ภาคเหนือ ใช้วิธีการคำนวณหาค่าเฉลี่ย หรือค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ของคะแนนในแต่ละเรื่อง และคะแนนรวมของครูประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้ง 50 คน โดยนำกระดาษคำตอบมาตรวจคะแนนเป็นรายข้อ ดังนี้ คือ ถ้าตอบถูกต้อง 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน รวบรวมคะแนนในแต่ละเรื่องและคะแนนรวมของครูประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้ง 50 คน มาเทียบกับเกณฑ์การประเมินผลของกรมวิชาการ (2533) ว่าค่าระดับของการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หมวด 2 วิธีการประเมินผลการเรียนในข้อ 12 การประเมินผลในข้อ 9.5 ให้แจ้งผลเป็นระดับผลการเรียน ใ้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียน ดังนี้

ระดับ	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ
4	ดีมาก	80 - 100
3	ดี	70 - 79
2	ปานกลาง	60 - 69
1	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด	50 - 59
0	ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ	0 - 49

จากการกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง จากสูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย หรือมีชื่อย่อเลขคณิต

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของค่าตอบทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบคำถามทั้งหมด

(ประคอง กรรณสูตร, 2526)

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์การนำความรู้ที่ได้รับจากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยระดับหมู่บ้านไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคเหนือ นำมาสรุปแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์แก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคเหนือ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ คือ

3.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง ในรูปมาตราส่วน
ประมาณค่านำมาวิเคราะห์ข้อมูล จากการกำหนดค่าคะแนนของระดับการปฏิบัติ แบ่งเป็น 4 ระดับ
คือ

คะแนน	ความหมาย
3	ปฏิบัติตามบทบาทมาก
2	ปฏิบัติตามบทบาทปานกลาง
1	ปฏิบัติตามบทบาทน้อย
0	ไม่ได้ปฏิบัติตามบทบาท

จากการกำหนดค่าคะแนน นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) โดยใช้สูตร

$$\frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย
 x หมายถึง ค่าคะแนนของ Code คือ 3, 2, 1, 0
 N หมายถึง จำนวนคำตอบทั้งหมด

ค่าเฉลี่ยที่ได้นำมาแปลความหมาย แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบ
ความเรียง โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้คือ

ช่วงคะแนน	ความหมาย
2.55-3.00	ปฏิบัติตามบทบาทมาก
1.55-2.54	ปฏิบัติตามบทบาทปานกลาง
0.55-1.54	ปฏิบัติตามบทบาทน้อย
0.00-0.54	ไม่ได้ปฏิบัติตามบทบาท

(ประครอง กรรณสูต, 2526)

3.2 ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง ในรูปแบบตรวจ
รายการนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3.3 ส่วนที่ 3 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง ในรูปคำสัมภาษณ์
ปลายเปิด นำมาจัดหมวดหมู่ แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบ
ความเรียง

4. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตย
ระดับหมู่บ้าน ภาคเหนือ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับแบบสัมภาษณ์บทบาทของ
ครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคเหนือ
ดังนั้น จึงใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 3